

**June
Fernández**

KAZETARIA

Kontuz ibili!

PENTSA: BAT-BATEAN ezin zara gauez kalean ibili, ezin duzu igogailua erabili (ezezagun bat sartu daitekeelako), etxean bizpahiru gelen argiak piztuta mantendu behar dituzu inork pentsa ez dezan bakarrik bizi zarela. Ez, arrazoia ez da mehatxatu zaituztela; soilik emakumezkoa zarela. Horiek dira Espainiako Estatuko Barne Ministerioak bortxaketak saihesteko emakumeoi egiten dizkigun gomendioetariko batzuk. Bilboko Udalak liburuxka baten bidez hedatutako gomendioak ere antzekoak dira; betiere sexu indarkeriaren kontra proposatzen duten bakarra emakumeok gure askatasuna mugatzea da.

Feministok “sexu ikara” kontzeptua erabiltzen dugu gizarte patriarkal honetan bortxaketak gu kontrolpean mantentzeko balio duela deskribatzeko. Aldamenean gizonik behar ez duten emakume libre eta ausartak ez ditu patriarkatuak oso gustu-

kidea...). Eta kasu horietan are eta zailagoa da eraso identifikatzea eta salatzea. Baina erakunde publikoek datu hori eman ordez (ADAVAS sexu indarkeriaren kontrako elkartearen arabera, bortxatzaileen %15 inguru soilik dira biktimaren ezezagunak), nahiago dute emakumei esatea beldurrez ibili behar direla eta gizon ororen kontrako mesfidantza sentitu behar dutela.

Bortxaketa saiakera bati aurre egiteko Barne Ministerioak haxe gomendatzen du: ihes egiten saiatu eta laguntza eskatu. “Ihes egitea posible ez bada, ustezko bortxatzailearekin solasean hasi, bere asmoa kentzearen eta denbora irabaztearen helburuarekin”, aipatzen du gomendio zerrendak. Gobernuak ez du uste autodefentsa aukera denik. Gauza ez da *Kill Bill* filmeko protagonista bihurtzea. Baina sexu indarkeriaren prebentzioan adituek diotenez –Sharon Marcusek, besteak beste– emakume askok erasotzailea gelditzea lortu dute komentario sendo, bultzakada edota garrasi gogor baten bidez, baita erasotzaileak arma bat zeramanean ere. Marcus-en esanetan, botere matxista ez da nagusitasun fisikoan oinarritzen, emakumeak izaki babesgabeak garenaren aurreiritzian baizik. Botere harreman hori iraultzea da eraso sexista gelditzeko gakoa.

Askotan hitz egin dut zutabe honetan autodefentsa feministari buruz, benetan funtsezkoa delako, gure bizitza eraldatzen duelako. Eraso normalizatuak antzeman, arrisku egoerez ohartu, gorputzaren bidez zer komunikatzen dugun landu, jazarpenari aurre egiteko estrategiak garatu, eraso fisiko batetik atera... Horiek eta askoz gauza gehiago ikasten ditugu. Batez ere, barneratzen dugu aske bizitzeko eskubidea daukagula, ez dugula biktimaren papera onartu behar, ez diogula beti salbatzaileari itxaron behar, indartsuak gara. Erakunde publikoek “Kontuz ibili!” mezuari atxikia jarraitzen duten neurrian, ezinbestekoa da gure artean autodefentsa ezagutzak partekatzea eta Txanogorritxoren ipuinarentzat bukaera desberdinak asmatzea. ■

Errua eta lotsa dira sexu indarkeria salatzeke orduan oztopo nagusienak. Biktimek uste dute epaituak izango direla, eta kasu askotan hala da; gogoratu Nagore Laffagen epaiketan bere bizimoduaren inguruan amari egindako galdera gaiztoak

ko. Hobe dependentzia eta beldurra etengabe sustatzea. Bortxaketaren mamuaren bidez xantaia egiten dugu sistemak. Mezua argia da: genero arauak apurtzen baditugu (kalean bakarrik ibili; mozkortu; arropa motza erabili; ligatu; sanferminetan kamiseta erantzi...) eta bortxatzen bagaituzte, gure errua izango da. Errua eta lotsa dira sexu indarkeria salatzeke orduan oztopo nagusienak. Biktimek uste dute epaituak izango direla, eta kasu askotan hala da; gogoratu Nagore Laffagen epaiketan bere bizimoduaren inguruan amari egindako galdera gaiztoak.

Jakin badakigu sexu erasotzaile gehienak biktimen ezagunak direla (senidea, mutil laguna, senarra, auzokoa, lankidea, kuadrilako laguna, amorantea, militantzia